

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری

شناسنامه درس *Course Syllabus*

عنوان درس : روش شناسی تحقیقات در بهداشت باروری	شماره درس : ۵۰۰۶۰۲
نوع و تعداد واحد : نظری - دو واحد	دروس پیش نیاز : ندارد
فراگیران (رشته، مقطع، ترم): دکتری بهداشت باروری، ترم ۱	نیمسال تحصیلی : دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۳
زمان کلاس: چهارشنبه ساعت ۱۰-۱۲	مکان کلاس: کلاس شماره
مسئول درس : دکتر مهناز نوروزی	زمان حضور در دفتر کار: سه شنبه ها ساعت ۱۰-۱۲
شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۷۰	E-mail : noroozi@nm.mui.ac.ir
اساتید درس: گروه اساتید	

شرح درس:

توسعه و به کارگیری شواهد علمی در مامایی و بهداشت باروری، راهبردی بنیادین در ارائه خدمات جامع و نیز گسترش مرزهای دانش حرفه ای در این زمینه است. آشنایی با فلسفه، ابعاد و روشهای تحقیقات به ویژه در مقطع دکتری بهداشت باروری، به دانش آموختگان این فرصت را می دهد تا ضمن دستیابی به دانش و نگرش عمیق در مقوله سلامتی در ابعاد فردی و اجتماعی، به هدایت هدفمند فعالیتهای علمی و کمک به توسعه خدمات مبتنی بر شواهد در گستره حرفه، بپردازند.

با توجه به اینکه دانشجویان با متدولوژی تحقیقات کمی در مقاطع قبلی آشنا شده اند و تجربیات بیشتری در این زمینه دارند، این واحد درسی بیشتر بر آشنایی با متدولوژی تحقیق کیفی و ترکیبی متمرکز خواهد بود. در این واحد دانشجویان با انجام تکالیف و فعالیتهای کلاسی، دانش و مهارت لازم جهت اجرای فرایند تحقیق را کسب نموده و با تقویت مهارتهای تفکر انتقادی، تواناییهای آنان جهت درک و ارزیابی تحقیقات افزایش خواهد یافت. این واحد درسی در حیطه های زیر برنامه ریزی شده است:

(۱) روش تحقیق کمی: در این بخش فلسفه، اهمیت و مسائل مورد بحث در تحقیقات کمی، مورد بحث قرار خواهد گرفت.

(۲) روش تحقیق کیفی: در این بخش اهمیت، فلسفه و مسائل مورد بحث در تحقیقات کیفی، روشهای مختلف تحقیقات کیفی، انتخاب

مشارکت کنندگان، روشهای جمع آوری داده ها، صحت و استحکام داده‌ها، آنالیز و تفسیر داده های کیفی و اخلاق در این پژوهش ها مورد بحث قرار می گیرد.

۳) روش تحقیق ترکیبی: در این بخش اهمیت، فلسفه و مسائل مورد بحث در تحقیقات ترکیبی، روشهای مختلف تحقیقات ترکیبی، آنالیز و تفسیر داده ها در این پژوهش ها مورد بحث قرار می گیرد.

هدف کلی:

آشنایی با فلسفه و اصول اساسی بکار گرفته شده در روشهای تحقیق کمی، کیفی و ترکیبی

اهداف رفتاری:

- در انتهای دوره از دانشجویان انتظار می رود قادر باشند
- ۱) بنیادهای فلسفی و اصول اساسی در تحقیقات کیفی و کمی را توصیف نماید.
 - ۲) تفاوت‌های اساسی بین دو دیدگاه فلسفی در تحقیقات کمی و کیفی را تحلیل نماید.
 - ۳) روشهای مختلف طراحی تحقیقات کمی، جمع آوری داده‌ها و نمونه گیری، روایی و پایایی و آنالیز داده‌های کمی را شرح دهد.
 - ۴) اصول اساسی اجرای روشهای مختلف تحقیقات کیفی از جمله: فنونولوژی، گراند تئوری، تحقیق تاریخی، اتنوگرافی و اقدام پژوهی را توصیف نماید.
 - ۵) فرایند نمونه گیری و جمع آوری داده ها را در روشهای تحقیق کیفی تشریح نماید.
 - ۶) استراتژیهای مختلف آنالیز و تفسیر داده های کیفی را با توجه به روشهای مختلف مطالعات کیفی تشریح نماید.
 - ۷) روشهای مختلف استحکام و صحت داده های کیفی را توضیح دهد.
 - ۸) اصول اساسی اجرای روشهای مختلف مطالعات ترکیبی (تلفیقی)، سیستماتیک ریویو و متاآنالیز تحقیقات کمی و کیفی را توصیف و تشریح نماید.
 - ۹) اصول اخلاقی در پژوهشهای کمی و کیفی را شرح دهد.

روش تدریس:

در کلاسها مباحث درسی با استفاده از فایل‌های پاورپوینت و نیز به شکل بحث و پرسش و پاسخ ارائه می‌شود.

ابزار مورد نیاز تدریس:

ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، وایت بورد و ماژیک

وظایف فراگیران:

(۱) کلاس‌ها عمدتاً به صورت بحث و گفتگو برگزار می‌گردد. دانشجویان باید با مطالعات کتابخانه‌ای و آمادگی قبلی در کلاس درس حاضر شده تا زمینه جهت بحث و گفتگوی بیشتر و وسیع‌تر با اساتید فراهم گردد. همچنین منابع معرفی شده برای هر بحث را باید مطالعه نموده و خلاصه‌ای از آن را ارائه دهند.

(۲) به دلیل ماهیت تعاملی و تداومی بسیاری از مباحث و تکالیف کلاسی، تأخیر در ارائه تکالیف مگر در موارد استثنا قابل قبول نخواهد بود.

(۳) دانشجویان بایستی بطور منظم، به موقع و بدون غیبت در کلاسهای درس حضور یابند.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۱- رفتار و پوشش حرفه‌ای دانشجویان طبق شیوه‌نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری و مامایی، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، رعایت گردد.

۲- بر اساس مصوبه آئین‌نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین‌نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجویان در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می‌باشد:

یک جلسه غیبت غیرموجه	قابل بخشش
دو جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۱ نمره
سه جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۲ نمره
چهار جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می‌شود به ازای هر جلسه استاد می‌تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

نحوه ارزشیابی دانشجوی و باارم مربوط به هر ارزشیابی

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	شرکت فعال در کلاس	2
۲	ارائه پورت فولیو	8
۳	ارائه پروپوزال	۱۰

ارزشیابی براساس مشارکت فعال در کلاس ها و نظر مدرسین، ارائه یک پروپوزال و پورت فولیو است.

پورت فولیو شامل موارد زیر است:

مطالب ارائه شده توسط دانشجویان در کلاسها، یادداشت های جالب توجه که ضمن بررسی ابعاد مختلف روشهای تحقیق کمی، کیفی و ترکیبی از منابع مختلف مثل کتب منبع و یا مجلات برداشته شده، یک مصاحبه بصورت رسمی با یک مشارکت کننده بر اساس عنوان پروپوزال که پیاده و آنالیز شده باشد.

دانشجویان موظف هستند تکالیف خود را تا تاریخ تعیین شده (۳۱ تیر ماه ۱۴۰۴) ارائه نمایند. نتایج ارزشیابی دانشجوی توسط مسئول درس اعلام خواهد شد.

منابع اصلی:

- *Boswell C, Cannon Sh. Introduction to nursing research: Incorporating evidence- based practice. London: Jones & Bartlett Co, Last edition. (*E- book*)
- *Burns N & Grove S. K. The practice of nursing research. Appraisal, synthesis and generation of evidence. St. Louis: Saunders Co, Last edition. (*E- book*)
- *Charmaz K. Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis. London: Sage co, Last edition.
- * Corbin J & Strauss A. Basics of qualitative research: Technique and procedure for developing grounded theory. London: Sage Co. Last edition. (*E- book*)
- *Creswell J.W . Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches. London: Sage Co. Last edition.
- *Creswell JW, Poth Ch. N. Qualitative inquiry research design choosing among five approaches. London: Sage Co. Last edition. (*E-book*)
- *Holloway I & Wheeler S. Qualitative research in nursing and health care. Iowa: Blackwell Science. Last edition.
- *Munhall P.L. Nursing research: A qualitative perspective. London: Jones and Bartlett Co. Last edition. (*E- book*)

*Polit D. F& Beck C.T. Essentials of nursing research. Appraising evidence for nursing practice. Philadelphia: Lippincott Co. Last edition.

*Polit D. F& Beck C.T. Study guide for essentials of nursing research (Appraising evidence for nursing practice). Philadelphia: Lippincott Co. Last edition. (*E- book*)

*Polit D. F& Beck C.T. Nursing research (Generating and assessing evidence for nursing practice. Philadelphia: Lippincott Co. Last edition.

*Streubert H & Carpenter D. R. Qualitative research in nursing. Philadelphia: Lippincott Co. Last edition. (*E- book*)

*Tashakkori A & Teddlie CH. Handbook of mixed methods in social behavioral research. London: Sage Co. Last edition.

*Teddlie, CH & Tashakkori, A. Foundations of mixed methods research. London: Sage Co. Last edition.

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

*Cohen L, Manion L, Morrison K. Research methods in education. London: Routledge. Last edition.

*Dane F.C. Evaluating research. London: Sage Co. Last edition. (*E- book*)

*Hammersley M & Atkinson P. Ethnography. London: Routledge Co. Last edition.

*McAteer M. Action research in education. London: Sage Co. Last edition. (*E- book*)

*McDonnell P, McNiff J. Action research for nurses. London: Sage Co. Last edition.

*Mertler C.A. Action research. London: Sage Co. Last edition. (*E- book*)

*Minichiello V& Kottler J. A. Qualitative journeys. London: Sage C. Last edition.

*Moule, P& Goodman M . Nursing research. London: Sage Co. Last edition.

*Patole S. Principles and practice of systematic reviews and meta-analysis. Springer Co. Last edition.

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: روش شناسی تحقیقات در بهداشت باروری

شماره درس: ۵۰۰۶۰۲

نیمسال: دوم ۱۴۰۳-۱۴۰۴

رشته تمصیلی: دکتری تخصصی بهداشت باروری

فراگیران: ترم اول

زمان: چهارشنبه ساعت ۱۲-۱۰

اساتید درس: گروه اساتید

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس					
ردیف	تاریخ / ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	فعالیت یادگیری	مدرس
۱	۱۴۰۳/۱۱/۱۷	معرفی درس، بیان اهداف و انتظارات - جایگاه روشهای تحقیق کمی و کیفی در بهداشت باروری	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	-	خانم دکتر نوروزی
۲	۱۴۰۳/۱۱/۲۴	کلیات و انواع روش شناسی تحقیقات کمی (مطالعات مقطعی، مورد شاهدهی، همبستگی، کهرت)	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	خانم دکتر کاظمی، خانم دکتر تائبی
۳	۱۴۰۳/۱۲/۱	کلیات و انواع روش شناسی تحقیقات کمی (مطالعات نیمه تجربی و تجربی - کارآزمایی کنترل شده تصادفی، کارآزمایی در عرصه)	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	خانم دکتر کاظمی - خانم دکتر والیانی
۴	۱۴۰۳/۱۲/۸	روشهای نمونه گیری و جمع آوری داده ها، روایی و پایایی ابزارها و آنالیز داده ها در تحقیقات کمی	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	خانم دکتر والیانی + خانم دکتر بیگی
۵	۱۴۰۳/۱۲/۱۵	اصول، مبانی فلسفی و کلیات روش شناسی تحقیقات کیفی	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	خانم دکتر نوروزی
۶	۱۴۰۳/۱۲/۲۲	فنومنولوژی (Phenomenology)	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	آقای دکتر یوسفی
۷	۱۴۰۴/۱/۲۰	تئوری زمینه‌ای (Grounded theory)	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	خانم دکتر نوروزی
۸	۱۴۰۴/۱/۲۷	مطالعه تاریخی (Historical research)	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	خانم دکتر نوروزی
9	۱۴۰۴/۲/۳	اقدام پژوهی (Action research)	حضورى ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	خانم دکتر کهن - خانم دکتر برومندفر

خانم دکتر نوروزی	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	قوم نگاری (Ethnography)	۱۴۰۴/۲/۱۰	10
خانم دکتر کهن - خانم دکتر صوابی	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	روش های نمونه گیری و جمع آوری داده ها در تحقیقات کیفی	۱۴۰۴/۲/۱۷	11
خانم دکتر نوروزی + خانم دکتر نکویی	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	صحت و استحکام داده ها در تحقیقات کیفی	۱۴۰۴/۲/۲۴	12
خانم دکتر کاظمی - آقای دکتر بهرامی	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	آنالیز داده های کیفی	۱۴۰۴/۲/۳۱	13
خانم دکتر کهن	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	منا آنالیز کیفی	۱۴۰۴/۳/۷	14
-	تعطیل رسمی	-	-	۱۴۰۴/۳/۱۴	-
خانم دکتر کهن و آقای دکتر بهرامی	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعات ترکیبی	۱۴۰۴/۳/۲۱	15
خانم دکتر کاظمی و آقای دکتر علوی	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مرور سیستماتیک و منا آنالیز داده های کمی	۱۴۰۴/۳/۲۸	16
خانم دکتر نوروزی و خانم دکتر جان، قربان	مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت در مباحث کلاسی	حضور ☐ آنلاین ☒ آفلاین ☐	اخلاق در پژوهش های کمی و کیفی	با هماهنگی دانشجویان	17